

- Carnap, R. (1928/1967), *The logical structure of the world*, transl. R. George, Chicago.
- Cartwright, N. (2007), "Counterfactuals in Economics: A Commentary", in: J.K. Campbell, M. O'Rourke, H. Silverstein (eds.), *Causation and explanation*, Cambridge, MA.: The MIT Press, pp. 191-216.
- Collins, J., Hall, N., Paul, L.A. (2004), "Counterfactuals and Causation: History, Problems, and Prospects", in: *Causation and counterfactuals*, Cambridge, MA.: The MIT Press, pp. 1-57.
- della Porta, D., Keating M. (2008), *Approaches and methodologies in the social sciences: A pluralist perspective*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Gould, J.E. (2002), *Concise Handbook of Experimental Methods for the Behavioral and Biological Sciences*, London: CRC Press.
- Heidelberger, M. (2011), "Causal and symbolic understanding in historical epistemology", *Erkenntnis* 75:467-482.
- Heller, M., Życiński, J. (1996), *Dylematy ewolucji*, Tarnów: Biblos.
- Jaffe, A., Quinn, F. (1993), "Theoretical mathematics: Toward a cultural synthesis of mathematics and theoretical physics", *Bulletin of the American Mathematical Society* 29:1-13.
- Kawalec, P. (2006), *Przyczyna i wyjaśnianie*, Lublin: Wydawnictwo KUL.
- Kawalec, P. (2011), *Wstęp*, in: Carnap R., *Logiczna struktura świata*, transl. P. Kawalec, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, s. XI-CXXV.
- Kellert, S.H., Longino, E., Waters C.K. (eds.), (2006), *Scientific pluralism*, Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Knox, K. (2004), "A researchers' dilemma: philosophical and methodological pluralism", *Electronic Journal of Business Research Methods* 2:119-128.
- Morgan, S.L., Winship, C. (2007), *Counterfactuals and causal inference: methods and principles for social research*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Rickert, H. (1929), *Die Grenzen der naturwissenschaftlichen Begriffsbildung. Eine logische Einleitung in die historischen Wissenschaften*, Tübingen.
- Sankey, H. (2000), "Methodological pluralism, normative naturalism and the realist aim of science", in: R. Nola & H. Sankey (red.), *After Popper, Kuhn and Feyerabend: Recent issues in theories of scientific method*, Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, pp. 211-229.
- Suppes, P. (1978), "The plurality of science", *PSA: Proceedings of the Biennial Meeting of the Philosophy of Science Association*, vol. 2, *Symposia and Invited Papers*, pp. 3-16.
- Życiński, J. (1996), *Elementy filozofii nauki*, Tarnów: Biblos.
- Życiński, J. (2006), "The rationality field and the laws of nature", in: S. Wszolek, R. Janusz (eds.), *Wyzwania racjonalności*, Kraków: OBI-WAM, pp. 87-101.
- Życiński, J. (2009), "Nauki przyrodnicze i myśl chrześcijańska w komplementarnym dążeniu do prawdy", in: P. Kawalec, P. Lipski (eds.), *Kadry i infrastruktura nowoczesnej nauki: teoria i praktyka*, Lublin: Wydawnictwo LBS, s. 19-26.
- Życiński, J. (2011), *Świat matematyki i jej materialnych cieni*, Kraków: Copernicus Center Press.

UMIARKOWANIE PLURALISTYCZNA METODOLOGIA

Streszczenie

Artykuł prezentuje i omawia zasadnicze założenia koncepcji umiarkowanie pluralistycznej metodologii. Ta ostatnia jest zbieżna z J. Życińskiego zasadą naturalności interdyscyplinarnej. Reprezentuje ona szeroko rozumiany nurt pluralizmu naukowego w zakresie sposobu prowadzenia badań w danej dziedzinie. W tej koncepcji połączone są dwa poziomy rozumienia symboliczny i przyczynowy za pomocą swoistego rodzaju wnioskowań kontrfaktycznych, określonych tu jako

rozgraniczających wnioskowań kontrfaktycznych. Dzięki nim umiarkowanie pluralistyczna metodologia ma zastosowanie do badań nieeksperymentalnych.

Streścił Paweł Kawalec

MODERATELY PLURALISTIC METHODOLOGY

S u m m a r y

The paper outlines and discusses the major tenets of *moderately pluralistic methodology*. The latter is juxtaposed to J. Życiński's principle of natural interdisciplinarity. It instantiates scientific pluralism as a domain-specific agenda for research. The symbolic and causal understanding are integrated in this methodological conception by means of a specific kind of counterfactual reasoning, which is coined the *delimiting counterfactual*. It makes the moderately pluralistic methodology applicable to non-experimental research.

Summarised by Paweł Kawalec

Key words: scientific pluralism, Józef Życiński, Rudolf Carnap, counterfactual.

Słowa kluczowe: pluralizm naukowy, Józef Życiński, Rudolf Carnap, wnioskowanie kontrfaktyczne.

Information about Author: Prof. PAWEŁ KAWALEC, Ph.D. — Department of Methodology of Philosophy, Faculty of Philosophy at the John Paul II Catholic University of Lublin; address for correspondence: Al. Raławickie 14, PL 20-950 Lublin; e-mail: kawalecp@kul.pl